

ע"פ 683/21 - טובה מהלו נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

ע"פ 683/21

לפני: כבוד הנשיאה א' חיות

המערערת: טובה מהלו

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על החלטתו של בית משפט השלום בירושלים
מיום 25.1.2021 בת"פ 58892-09-20 שניתנה על ידי
כבוד סגן הנשיא י' מינטקביץ
תשובת המשיבה מיום 4.2.2021

בשם המערערת: עו"ד מוריה ששון

בשם המשיבה: עו"ד רוני זלושינסקי

פסק-דין

ערעור על החלטתו של בית משפט השלום בירושלים (סגן הנשיא י' מינטקביץ) מיום 25.1.2021 בת"פ 58892-09-20 שלא לפסול עצמו מלדון בעניינה של המערערת.

1. ביום 27.8.2020 נעצרה המערערת, נחקרה בחשד לביצוע עבירות הונאה, זיוף והתחזות, ושחררה לאחר חקירתה. במהלך חודש ספטמבר נעצרה המערערת, נחקרה ושחררה בתנאים שונים בנוגע לעבירות נוספות, אך ביום 21.9.2020 היא נעצרה בחשד להפרת תנאי השחרור, וכן בחשד לביצוע עבירות גניבה נוספות. בעקבות כך, ביום 22.9.2020 הוארך מעצרה של המערערת עד ליום 25.9.2020, ונקבע כי בנסיבות שנוצרו לא ניתן עוד לתת בה אמון.

ההליכים שהתנהלו בעניינה של המערערת עד ליום 25.9.2020, התנהלו בפני מותבים שונים, שאינם המותב אשר בעניינו הוגשה בקשת הפסלות נושא הערעור דן (להלן: המותב).

2. ביום 25.9.2020 דן המותב בבקשה למעצר ימים של המערערת שהוגשה על בסיס הצהרת תובע. המערערת טענה שיש לשחררה בתנאים, בין היתר בשל מצבה הבריאותי הקשה, ונוכח היעדר עבר פלילי. המותב התייחס להחלטה מיום 22.9.2020, בה נקבע שלא ניתן לתת אמון במערערת לצורך שחרורה בתנאים, והורה על המשך מעצרה. על החלטה זו הוגש ערר לבית המשפט המחוזי, אשר קבע כי המערערת מצויה במצב רפואי מסכן חיים והורה על בחינת אפשרות לאשפוז חלף מעצר, תוך הדגשה שההחלטה נועדה לתת מענה מיידי למצבה של המערערת וכי יהיה צורך למצוא פתרון הולם בעניינה אם יוגש נגדה כתב אישום.

3. ביום 29.9.2020 הוגש כתב אישום נגד המערערת בשורה של עבירות שעיקרן זיוף, הונאה בכרטיסי חיוב, מרמה וגניבה. כמו כן, הוגשה בקשה למעצר המערערת עד תום ההליכים. בבקשה זו דן מותבאחר שקבע כי המערערת תישאר במעצר עד החלטה אחרת, תוך שפירט מתווה לאשפוז חלף מעצרה וקבע דיון המשך ליום 14.10.2020.

4. כעולה מפרוטוקול הדיון מיום 14.10.2020, אשר התקיים בפני המותב, בא-כוחה של המערערת דאז טען כי אפשרות יישומו של המתווה לאשפוז חלף מעצר עודנה בבדיקה וביקש כי הדיון יידחה במספר ימים על מנת ליתן בידיו סיפק ללמוד את חומר החקירה. בא-כוחה של המערערת הוסיף וביקש שבית המשפט יתייחס כבר באותו השלב לטענות שהעלתה המערערת בעניין תנאי מעצרה. בית המשפט קמא החליט כי ההליכים ימשכו לפני מותבים שונים, וכן הפנה את תשומת לב רופא שב"ס לדברי בא-כוחה של המערערת בנוגע למצבה.

5. לאחר מספר דיונים שהתקיימו בפני מותב אחר, הועבר התיק לשמיעת ראיות בפני המותב דן, ובתקופה זו אף החליפה המערערת ייצוג. בא-כוחה של המערערת הודיעה כי היא מבקשת שהתיק לא ישמע בפני המותב מאחר שהוא דן במעצרה של המערערת. ההודעה נרשמה, ובית המשפט קבע כי ייתן החלטתו בעניין זה.

6. ביום 24.1.2021 הגישה בא-ת-כוח המערערת "בקשה להעברת מותב", שבה ציינה כי נמסר לה שהמותב עסק בתיק במסגרת הליך המעצר ואף "חיווה דעתו באופן כללי" בעניין ההליך. בא-ת-כוח המערערת התייחסה לשני הדיונים שהתנהלו לפני המותב ביום 25.9.2020 וביום 14.10.2020, ולגבי הדיון השני טענה כי נשמעו בו "הערות בית [המשפט] [קמא]", אף מעבר לרשום בפרוטוקול הדיון. בא-ת-כוח המערערת הדגישה כי ההליך העיקרי טרם החל, כך שלטענתה העברת ההליך בשלב הראשוני שבו הוא מצוי, לא תגרום נזק ותתרום למראית פני הצדק ולזכותה של המערערת להליך הוגן.

המשיבה מצידה טענה כי דין הבקשה להידחות. בתגובתה ציינה המשיבה כי המותב קיים שני דיונים בלבד בעניינה של המערערת – בדיון הראשון, מיום 25.9.2020, האריך המותב את מעצרה של המערערת בהסתמך על החלטה שניתנה ביום 22.9.2020 על-ידי מותב אחר; ובדיון השני, ביום 14.10.2020, המותב כלל לא בחן ראיות בעניינה של המערערת נוכח בקשתו של בא-כוחה דאז לדחות את הדיון תוך התייחסות לתנאי מעצרה בלבד. עוד ציינה בא-ת-כוח המשיבה כי היא נכחה בדיון, ולמיטב זיכרונה בית המשפט לא התייחס לעניינה של המערערת או לראיות, מעבר למתועד בפרוטוקול הדיון. נוכח האמור, ובשים לב לפסיקה שלפיה דיון בהליכי מעצר של נאשם אינו מקים כשלעצמו עילת פסלות לגבי ההליך העיקרי, טענה המשיבה כי אין הצדקה לפסילת המותב.

7. בהחלטתו מיום 25.1.2021 דחה בית המשפט קמא את בקשת הפסלות בצינו כי אמנם אין זה רצוי ששופט שדן בהליכי מעצר ידון גם בתיק העיקרי, אך הדבר אינו מקים עילת פסלות מניה וביה, ויש לבחון האם בנסיבות העניין קיים חשש ממשי למשוא פנים. המותב הבהיר כי מאז הדיונים ביום 25.9.2020 וביום 14.10.2020 חלפו מספר חודשים ופרטי התיק אינם זכורים לו, מלבד העובדה ששאלת מקום מעצרה של המערערת הועלתה ונדונה. עוד הדגיש המותב כי כלל לא זכור לו אם נחשף לראיות או לנתונים נוספים הנוגעים למערערת, אך ככל שנחשף אליהם הם אינם זכורים לו. המותב הוסיף והפנה לפסיקה שלפיה חשיפה של בית המשפט לראיות בלתי קבילות או להרשעות קודמות של נאשם אינה מביאה בהכרח לפסילת המותב ונוכח האמור, קבע כי לא קיים חשש למשוא פנים כלפי המערערת המצדיק את פסילתו. כשיקול "משני" ציין המותב כי התיק הוקצה לו על פי תכנית העבודה של בית המשפט ולפיכך, חובה עליו לשמוע את התיק אלא אם קמה עילת פסילה ממשית. עוד צוין כי בשל אילוצים של העת האחרונה, העברת התיק למותב אחר תגרור עיכוב בשמיעתו אך הדגיש כי מדובר "בשיקול מסדר שני", וכי אילוהיתה קמה עילת פסילה ממשית לא היה בשיקול זה כדי למנוע את העברת התיק למותב אחר.

8. בערעור שלפניי טוענת המערערת שבית המשפט קמא "טעה" [...] עת קבע כי אינו זוכר דבר מעובדות המקרה ומהראיות אליהן נחשף, שכן המערערת היא בעלת מאפיינים יוצאי דופן ולשיטתה, בית המשפט קמא נתן לכך ביטוי כאשר ציין שזכור לו שנדונה שאלת מקום מעצרה. עוד טוענת המערערת כי בית המשפט קמא התייחס לשאלת האמון שיש לרוחש לה בדונו בעניין מעצרה, ושאלה זו כרוכה באופן הדוק עם ההליך העיקרי. המערערת מוסיפה כי "ככל הידוע [לבאת-כוחה]", המותב "אף עיין בחומרי החקירה במידה המספיקה לגיבוש התרשמות ממנו". לשיטתה, נוכח הפירוט בהחלטות שנתן המותב בעניין מעצרה כמו גם קביעותיו בנוגע להיעדר האמון בה, חשיפה חלקית לחומרים בעניינה מהווה אף היא "מסה קריטית" המצדיקה את פסילת המותב. לטענתה, קיים חשש אובייקטיבי כי בעת שהמותב ייחשף מחדש לראיות הוא ייזכר בהתרשמותו ממנה ומהתנהלותה גם אם אינו זוכר את הדברים עתה ולגישתה יהיה בכך כדי להוביל "לשמיעת התיק תחת רושם כבד של דעה קדומה אודות המערערת". לטענת המערערת, אף אם אין חשש למשוא פנים, מראית פני הצדק ושיקולי שמירה על אמון הציבור במערכת המשפט, מחייבים את פסילת המותב. עוד טוענת המערערת שבית המשפט קמא שגה בכך שלקח בחשבון את "תכנית העבודה" של בית המשפט כנימוק לדחיית בקשת הפסלות, בפרט כאשר עסקינן בזכותה של המערערת להליך הוגן ובבית משפט שבו מכהנים שופטים רבים.

9. בתגובתה מיום 4.2.2021 טוענת המשיבה כי דין הערעור להידחות. לגישה, הגם שאין זה רצוי שהמותב הדן בהליכי מעצר ידון גם בהליך העיקרי של הנאשם, יש לשקול את מכלול הנסיבות על מנת לבחון אם אמנם נוצר חשש ממשי למשוא פנים. בענייננו, כך המשיבה, המערערת נעדרת עבר פלילי וממילא לא נחשף המותב לעבר כזה בהליכי המעצר. יתרה מכך, המותב קיים בעניינה של המערערת שני דיונים בלבד אשר במהלכם לא התקיים כלל דיון בראיות לכאורה ולא נקבע על ידו דבר בעניין זה. המשיבה מוסיפה ומדגישה כי המותב ציין שהוא כלל אינו זוכר שנחשף לראיות או לנתונים אחרים בהחלטת מעצר, וגם מפרוטוקול הדיונים ביום 25.9.2020 וביום 14.10.2020 לא עולה כי המותב נחשף לראיות כלשהן. עוד מציינת המשיבה בהקשר זה כי באת-כוחה הנוכחית של המערערת כלל לא נכחה בדיון שלגביו הועלתה טענה זו.

10. כבר נפסק בעבר כי העובדה שהמותב דן בהליך מעצר ואף נחשף לעברו הפלילי של נאשם בתוך כך, אינה מקימה כשלעצמה עילת פסלות ויש לבחון כל מקרה לנסיבותיו (ע"פ 8084/20 חרב נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (26.11.2020)). המקרה שלפנינו אינו מקים עילת פסלות. כאמור, התקיימו בפני המותב שני דיונים ביום 25.9.2020 וביום 14.10.2020, ומפרוטוקול הדיונים הללו עולה כי בדיון הראשון טען בא-כוחה דאז של המערערת בעיקר לעניין מצבה הבריאותי, והחלטת המותב להיעתר לבקשה להארכת המעצרנסמכה על החלטה של מותב אחר שניתנה ימים

ספורים קודם לכן. הדיון השני התמקד בתנאי מעצרה של המערערת והיה טכני בעיקרו, נוכח בקשת בא-כוחה דאז לדחות את הדיון ולאפשר לו ללמוד את החומר. טענת המערערת כאילו נחשף המותב לחומר ראיות כלשהו באותו דיון נטענה באופן כוללני ואין לה כל תימוכין בפרוטוקול הדיונים שהתקיימו בפני המותב. המותב עצמו אף הבהיר בהחלטתו כי הוא אינו זוכר שנחשף לחומרים כלשהם בעניינה של המערערת ובהיעדר כל פירוט על אודות החומרים שאליהם, על פי הנטען, נחשף המותב לא הונח על פני הדברים הבסיס לעילת פסלות (ראו: ע"פ 4587/20 חאמד נ' מדינת ישראל, פסקה 3 (5.8.2020)).

11. טענת המערערת לפיה תכנית העבודה של בית המשפט קיבלה עדיפות על פני זכותה להליך הוגן, אף היא דינה להידחות שכן בית המשפט קמא הבהיר שמדובר ב"שיקול משני" וכי אילו הייתה הצדקה לפסילתו לא היה בשיקול זה כדי להכריע את הכף.

בהינתן מכלול נסיבות העניין המפורטות לעיל, לא מצאתי הצדקה לפסילת המותב, אף לא מחמת מראית פני הצדק.

אשר על כן, הערעור נדחה.

ניתן היום, כ"ו בשבט התשפ"א (8.2.2021).

ה נ ש י א ה